

¹ФЕСЮК В. О., ²КАРПЮК З. К.,
³ЧИЖЕВСЬКА Л. Т., ⁴МОРОЗ І. А.

¹Fesiuk.Vasyl@vnu.edu.ua, ²Karpiuk.Zoia@vnu.edu.ua

³Chyzevska.Larisa@vnu.edu.ua, ⁴moroz.iryana1@gmail.com

^{1,2,3}Волинський національний університет імені Лесі Українки

⁴Луцький національний технічний університет

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФУНКЦІЙ ДЖЕРЕЛ ЯК СКЛАДОВИХ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

В умовах сьогодення туризм став однією із провідних галузей світової економіки, яка здатна формувати значні фінансові надходження у бюджети країн, забезпечуючи зростання їх національного доходу. Туристично-привабливою можна вважати ту територію, яка користується популярністю у туристів. Ця місцевість згодом перетворюється у туристичний центр. Від кількості доступної інформації про туристичні території, значною мірою, залежить кількість туристів, які захочуть відвідати цю місцевість.

Туристична привабливість (атрактивність) певної території зумовлена її туристично-рекреаційним потенціалом. Однією із складових цього потенціалу, яка порівняно мало використовується в наш час, є джерела.

Джерело – це природний, сконцентрований, самоочисний вихід на земну поверхню підземних вод, який виникає під впливом земного тяжіння або гідростатичного тиску. Утворюються вони, переважно, на дні ярів, балок, схилах горбів, крутих берегах річок або на дні водних об'єктів. Джерела виконують значну водорегуляторну, лікувальну, історико-культурну, еколого-освітню, естетичну та духовну функції.

Водорегуляторна функція джерел полягає у тому, що багато з них є витокami річок. Наприклад, численні джерела на

околиці с. Затурці Локачинського району є витоком р. Турії. Джерела підживлюють річки під час межені, живлять карстові озера [4].

Вода багатьох джерел має підвищену мінералізацію, а також вміст хімічних сполук, що позитивно впливають на здоров'я людини. Такі джерела використовуються в санаторно-курортній справі, зокрема, в Санаторії матері та дитини «Пролісок» (с. Грем'яче Ківерцівського району) [4].

Історико-культурна функція джерел проявляється у тому, що багато з них існує протягом тривалого часу, згадуються в літописах та історичних документах, пов'язані з певними історичними подіями чи постатями. Наприклад, за однією із місцевих легенд, воду з Оконських джерел (с. Оконськ Маневецького району) пили козацькі загони С. Наливайка та війська Б. Хмельницького [2].

Еколого-освітня функція джерел здійснюється шляхом використання їх як об'єктів природного спадку в екологічному туризмі, а також в практиці роботи екологічних гуртків та секцій. Окрім того, багато джерел водять до складу об'єктів і територій природо-заповідного фонду і охороняються державою. Так, наприклад, у Волинській області для охорони джерел створені наступні об'єкти ПЗФ: гідрологічні пам'ятки природи «Затурцівські джерела», «Витік р. Турії», «Турійські джерела», «Оконські джерела», «Криничка» та багато інших [2].

Естетична функція також властива джерела. Вона реалізується через включення джерел до ландшафтно-пейзажних комплексів Волинської області і подальшої комплексної оцінки їх естетичної привабливості. Гринасюк А.Р. (2014) в результаті такого оцінювання встановлено, що найбільш цінними в естетичному відношенні є ландшафти Верхньоприп'ятського ландшафтно-пейзажного комплексу. До ландшафтів високої естетичної цінності належать пейзажні комплекси долин річок Прип'ять, Стохід, Стир та лісові масиви Маневиччини. Саме тут найбільше джерел. До складу ландшафтів середньої цінності увійшли пейзажні комплекси долин річок Західний Буг, Турії та

малих річок Волинської височини, аграрні пейзажі Бузько-Турійського межиріччя та Ківерцівські лісові пейзажі. Найменш привабливими ландшафтно-пейзажними комплексами є аграрні пейзажі слабогорбистих вододільних просторів Волинської височини та денудаційних хвилястих рівнин [1].

Останньою в переліку, але однією з найважливіших функцій, які виконують джерела, є духовна. В свідомості нашого народу джерела асоціюються з чимось світлим, природним, споконвічним, спокоєм та чистотою. Тому не випадково, що багато джерел в межах області освячені, є місцями паломництва, тут проводяться богослужіння.

Джерела в межах області є дуже різноманітними. Вони відрізняються за тривалістю дії, за умовами утворення, заляганням, характером та віком вміщуючих порід, гідравлічними властивостями підземних вод, солоністю, ступенем мінералізації, хімічним складом, температурним режимом, характером розвантаження тощо. Їх детальна характеристика виходить далеко за межі нашої доповіді. Кількість джерел в межах області достеменно також не відома. Крім того вона постійно змінюється. Джерела зникають, через деякий час знов з'являються, іноді в іншому місці. Дуже сильно вплинули на них інтенсивна осушувальна меліорація, що проводилась на теренах нашої області протягом 1960-80 р.р. та зміни клімату останніх років (потепління, аридизація клімату, зміна характеру випадання опадів із обложного на зливовий, безсніжні зими тощо) [3]. Меншою мірою, але також суттєво, на джерела впливають такі види антропогенних навантажень: сільськогосподарське освоєння території, селитебне та інфраструктурне будівництво, добування корисних копалин, лісове господарство, екологічно нераціональне поводження з твердими побутовими відходами, яке приводить до утворення стихійних сміттєзвалищ у лісах, на заплавах річок та берегах озер [5].

Проблемами в туристичному освоєнні джерел також є поганий стан їх збереження, санітарний стан, недоглянутість,

занедбаність, низька поінформованість населення, відсутність ефективної промоції джерел.

На Волині триває відновлення і впорядкування замулених природних водних джерел. Зокрема Регіональний офіс водних ресурсів у Волинській області проводить конкурс «До чистих джерел». Їх відновлення – це розширення практичної природоохоронної діяльності, спрямованої на охорону і поліпшення стану водних ресурсів, підвищення екологічної культури.

Для підвищення атрактивності джерел потрібно здійснювати такі заходи:

- маркування джерел та маршрутів до них;
- облаштування інфраструктури доріг, стежок, містків;
- впорядкування території, прилеглої до джерел (прибирання, розчистка, встановлення альтанок, насадження дерев, кущів та квітів);
- розробка туристських маршрутів.

Висновки. У Волинській області багато унікальних природних об'єктів та територій, про існування яких знає лише обмежена кількість людей, яка, безпосередньо, проживає в межах того чи іншого об'єкту. Це пояснюється низьким рівнем популяризації об'єктів природно-заповідного фонду, зокрема, і джерел. Про унікальні властивості джерельних вод, їх використання та розташування знають одиниці. Для підвищення їх атрактивної цінності необхідно поліпшити поінформованість населення про джерела. Також доцільним для майбутнього використання джерел, як важливих складових туристично-рекреаційного потенціалу Волинської області, є поліпшення їх санітарного стану, розчистка та благоустрій прилеглої території

Список використаних джерел: 1. Гринасюк А. Р. Методичні основи оцінки атрактивності ландшафтів / А. Р. Гринасюк // *Природа Західного Полісся та прилеглих територій*. – 2014. – № 11. – С. 132–135. 2. Карпюк З.К. *Природно-заповідний фонд Волинської області: альбом-каталог*. / З.К. Карпюк, В.О. Фесюк, О.В. Антипюк. – К.: ОК-Поліграф, 2018. – 136 с. 3. *Меліорація земель та її екологічні наслідки. Електронний ресурс*. – Режим доступу: http://www.childflora.org.ua/?page_id=159. 4. *Поверхневі води*

Волинської області: колективна монографія / за ред. Я.О. Мольчака. – Луцьк: Терен, 2019. – 344 с. 5. Сучасний екологічний стан та перспективи екологічно безпечного стійкого розвитку Волинської області: колективна монографія. / за ред. В. О. Фесюка. – К.: ТОВ «Підприємство «Ві Ен Ей», 2016. – 316 с.

УДК 796.5 (477.82)

¹БАРСЬКИЙ Ю. М., ²МАТВІЙЧУК Л. Ю.

¹barsky.yuriy@vnu.edu.ua, ²Matviichuk.Liudmyla@vnu.edu.ua

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ «ЗЕЛЕНИХ МАРШРУТІВ» НА ВОЛИНІ

В сучасних умовах поширенням пандемії «COVID-19», актуальним є розвиток тих видів туристичної діяльності, які є безпечними та передбачають перебування на свіжому повітрі. Зважаючи на це, актуальним на сьогодні є впровадження «зелених маршрутів» в регіонах країни. «Зелений маршрут» – це позначена на місцевості траса, в якій є своя назва (яка містить слово «зелений маршрут» чи «greenway»), логотип і тематика маршруту. Такі маршрути в Європі є дієвими інструментами регіонального розвитку. «Green Ways» – це програма, яка давно працює в Європі і на американському континенті, як мережа безмоторних маршрутів, які пов'язують різні туристичні атракції. Дана Концепція дозволить забезпечити розвиток зеленого туризму через виділення найбільш перспективних для цього дестинацій, представлення їх туристичних характеристик, потенціалу, комунікацій і логістики, огляду основних туристичних ринків та цільових груп споживачів туристичного продукту.

Значним внеском у дослідження теоретичних і практичних проблем впровадження «зелених маршрутів» стали праці вчених О. Вісіна, І. Волошина, Ю. Дащук, Ю. Зінька, Н. Кудли, Л. Чепурди та інших. Проте, ряд аспектів цієї актуальної

**Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра туризму та готельного господарства**

**ІНДУСТРІЯ ТУРИЗМУ Й СФЕРА ГОСТИННОСТІ
В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: СУЧАСНИЙ СТАН,
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

МАТЕРІАЛИ

**II Міжнародної науково-практичної конференції
з нагоди 80-річчя
Волинського національного університету
імені Лесі Українки**

28 жовтня 2020 року

Луцьк – 2020

**Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра туризму та готельного господарства**

**ІНДУСТРІЯ ТУРИЗМУ Й СФЕРА ГОСТИННОСТІ
В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: СУЧАСНИЙ СТАН,
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

МАТЕРІАЛИ

**II Міжнародної науково-практичної конференції
з нагоди 80-річчя
Волинського національного університету
імені Лесі Українки**

28 жовтня 2020 року

Луцьк – 2020

УДК 338.48 (477) (082)

I-57

*Рекомендовано до друку вченою радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 3 від 29 жовтня 2020 р.)*

Рецензенти: Павлова О. М., доктор економічних наук, професор
Мартинюк В. О., кандидат географічних наук, доцент

Індустрія туризму й сфера гостинності в Україні та світі: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку :
I-57 матеріали II міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 80-річчя Волинського національного університету імені Лесі Українки (м. Луцьк, 28 жовтня 2020 р.) / відпов. ред. Л. В. Ільїн. Луцьк : ПП Іванюк, 2020. 234 с.

У збірнику наведено результати наукових і практичних досліджень індустрії туризму й готельно-ресторанного господарства в Україні та світі. Розглядаються питання нормативно-правового регулювання, кадрового та інформаційного забезпечення галузі, регіональні особливості розвитку туризму та гостинності, а також вплив пандемії Covid-19 на ринок ресторанного та готельного господарства й ін.

Тексти представлено у авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст доповідей, а також добір, точність, достовірність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

УДК 338.48 (477) (082)

© Колектив авторів, 2020

© Волинський національний

університет імені Лесі Українки, 2020

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНІ ДОПОВІДІ

Давиденко І. В., Фарамазова Н. В. Європейський досвід створення туристичних кластерів.....	8
Доценко В. Ф., Цирульнікова В. В., Тищенко О. М., Різник А. О. Актуальні тенденції розвитку індустрії гостинності.....	12
Подорожко Т. О., Самойленко А. О. Туризм в Україні під час карантину.....	16
Льїн Л. В. Критерії оцінювання та курортно-рекреаційне освоєння водойм України.....	20
Фесюк В. О., Карпук З. К., Чижевська Л. Т., Мороз І. А. Теоретико-методологічні засади дослідження функцій джерел як складових туристично-рекреаційного потенціалу Волинської області.....	24
Барський Ю. М., Матвійчук Л. Ю. Перспективи впровадження «зелених маршрутів» на Волині.....	28
Льїна О. В. Кадастрування туристичних ресурсів України як основа регіонального планування, інвестиційної діяльності, розвитку туризму і готельно-ресторанного господарства.....	33
Чиняк В. В., Слава С. С. Стан туристичної діяльності в областях Карпатського регіону України.....	36

Секція 1. ПАНДЕМІЯ COVID-19: НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ТУРИЗМУ ТА СФЕРИ ГОСТИННОСТІ

Дем'яненко А. О., Пасічник М. П. Вплив пандемії Covid-19 на готельне господарство України.....	40
Хрулькова К. А., Самойленко А. О. Роботизація готельних послуг в умовах Covid-19.....	44
Пасічник М. П. Нові правила роботи закладів ресторанного господарства в умовах пандемії Covid-19.....	48

Секція 2. РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ: ОЦІНЮВАННЯ. ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ

Безсмертнюк Т. П., Мельнійчук М. М. Удосконалення системи рекреаційного природокористування в Україні.....	54
Дробецька В. С., Матвійчук Л. Ю. Гастротуризм як новий напрям розвитку туризму Волині.....	58
Качаровський Р. Є., Антипюк О. В., Мельник Н. В., Єрко І. В. Волинський театр ляльок як осередок туризму краю.....	63
Лисюк Т. В., Терещук О. С. Організація туристичних подорожей на ринку українського туризму.....	66
Маркелюк А. В., Гоманюк М. А. Херсонська область очима пляжного туриста: особливості, проблеми та напрями формування.....	71
Мельник О. В., Мельник Н. В., Мельник А. В., Качаровський Р. Є. Рекреаційно-туристичний потенціал Павлівської ОТГ Іваничівського району Волинської області.....	76
Міщенко О. В., Годунко В. Ю. Інтегральна оцінка рекреаційної інфраструктури Шацького національного природного парку.....	80
Пустова О. І., Башловка Д. С. Шляхи оптимізації внутрішнього туризму в Полтавській області.....	84
Сидорук А. В., Чусєва І. О. Сучасний стан розвитку туристичної галузі та індустрії гостинності Запорізького регіону.....	88
Сітчук Богдана, Daniel Vakota Сучасний стан туризму та рекреації у Волинській області.....	92
Чижевська Л. Т., Карпюк З. К., Мельник Н. В., Качаровський Р. Є. Туристично-рекреаційний потенціал гідрологічних об'єктів ПЗФ Локачинського району Волинської області.....	96

Секція 3. ТЕНДЕНЦІЇ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ Й ПЕРСПЕКТИВИ ТУРИСТИЧНОГО КРАЇНОЗНАВСТВА

Катаной А. Д., Ткачук Л. М. Регіональні студії міського туризму у Європі: досвід для України.....	102
Ковальчук О. Б., Безсмертнюк Т. П. Особливості розвитку молодіжного туризму в Німеччині.....	106
Лисюк Т. В., Терещук О. С., Левчук Л. Міжнародний туризм: реалії та перспективи розвитку екскурсійної діяльності в Україні та Греції.....	111
Московець Д. І., Безсмертнюк Т. П. Розвиток туризму в країнах Близького Сходу за умови політичної нестабільності.....	115
Фастовець О. О. Тенденції розвитку туризму в Ізраїлі в умовах нової реальності.....	119

Секція 4. ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ БІЗЕНС: ДОСВІД, ІННОВАЦІ ТА ТРЕНДИ

Долгієр А. І., Самойленко А. О. Впровадження дисконтних карт для гастрономічних туристів в Україні.....	124
Єрко І. В., Рудик А. О. Сутність дефініції «екологічний маркетинг готельного підприємства».....	129
Льїн Л. В., Пилипчук М. М., Супрунюк А. П., Кучерук В. В. Особливості формування і реалізації стратегії управління якістю послуг на підприємствах ресторанного бізнесу.....	133
Козарчук М. В. Готельний бізнес України, як плейсмент для впровадження принципів сталого розвитку (на основі міжнародного досвіду).....	137
Кошова Б. Р. Тенденції розвитку ресторанної справи у місті Львові.....	141
Круль Г. Я. Аналіз розвитку ринку ресторанних послуг України в пострадянський період.....	145
Лисюк Т. В., Терещук О. С. Інноваційні технології в туризмі, готельному і ресторанному господарстві.....	150

Михалевський П. С., Єрко І. В. Бізнес-готелі України....	154
Мостепаненко Д. О., Єрко І. В. Кемпінги в Україні.....	156
Удуд І. Р., Супріган А. В. Напрями підвищення інвестиційної привабливості готелів України в сучасних умовах.....	160
Шишкіна В. Б., Самойленко А. О. Інноваційні технології обслуговування в готелях.....	164

Секція 5. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА КАДРОВЕ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТУРИЗМУ Й СФЕРИ ГОСТИННОСТІ

Karabiniuk M., Markanych Y. Landscape-tourist profile of hiking tourist routes to Petros mount within the high-mountain landscape tier of Chornohora.....	169
Богатирьова Г. А., Коваленко Д. О. Інтерактивні технології як креативна форма музейної комунікації.....	173
Громко Л. С. Особливості використання маркетингових інноваційних технологій в туризмі.....	175
Грудниста А. Є., Фалько Є. А. Особливості проведення пішохідної екскурсії.....	179
Єрко І. В. Організація викладання дисципліни «Управління якістю продукції та послуг в готельно-ресторанному господарстві».....	183
Ільїн Л. В. Навчальний курс «Аналіз діяльності підприємств туризму»: теоретичні засади та загальні положення.....	186
Ільїна О. В., Самоліч І. В., Кузняк В. А. Сучасні інтернет-технології у туристичній діяльності: мобільні додатки.....	190
Коваленко О. В. Узагальнена методика розробки екскурсійних маршрутів в Україні.....	195
Богатирьова Г. А., Гавриленко І. О. Формування навичок спілкування бакалаврів з туризму в просторі віртуальної реальності.....	199

Конох О. А. Особливості ігрового моделювання у професійній підготовці кадрового забезпечення для сфери туризму.....	201
Ліщук О. В. Особливості підбору персоналу в Японії.....	205
Лисюк Т. В., Терещук О. С. Ринок туристичних послуг: інновації в екскурсійній і музейній діяльності.....	209
Пасічник М. П. Методичні особливості викладання дисципліни «Етнічні кухні».....	213
Маковецька Н. В., Безкоровайна Л. В., Літвінова-Головань О. П., Короленко К. В. До питань удосконалення підготовки фахівців із туризму та готельної справи для проведення спортивно-розважальних анімаційних заходів у професійній сфері.....	217
Шишкіна В. Б., Редько В. Є. Сучасні інструменти digital маркетингу в туризмі.....	220
Відомості про авторів	225